

SETMANARI CASTELLARENC

ANY VI :: NUM. 262
Castellar del Vallès - 4 març 1938

Reducció, Administració i Impremta:
Puig de la Creu, 3

Número solt: 50 cèntims
Subscripció 1'50 « al mes

Cinc anys

Cinc anys que setmana darrera setmana es manté la pira que en bona hora sabé encendre el més noble dels ideals: Amor i patriotisme.

Cinc anys d'esforç incalculable és el fluid que ha alimentat la tensió d'una existència. Quants neguits i angoixes ha sentit el nostre cor barrejar-se amb les seves xarbotades! Ahir un anhel vist al través del vel de la incertesa, una il·lusió més fràgil que la mateixa temença. Avui, una realitat forjada amb el pesant mall de la constància. Creieu, fins el sofrir és un plaer, quan amb la sofrença es logra l'anhel.

Ahir, en néixer, quasi temí-m veure'l sortir a la llum; ens espantava el pensar que la mateixa llum era prou per a velar tota aquella il·lusió que avui és vida de la nostra vida.

I ara quant de goig, que bell contrast; aquell bocí de paper tremoladís, talment fulles tendres, s'ha convertit en una esperança, en la veu del poble que arriba fins als llocs on el corp hi té el nial i els homes amb heroïcitats i palmes del martiri, logren la gerdor pels llorers de la Pàtria.

Avui ja no són únicament els nostres cors els que anhelan que perduri la vida del periòdic del poble, a molts i molts més que a nosaltres els hi fa negar els ulls al mateix temps que els hi posa al davant la veritat d'aquella esperança del poble que guspireja encara, d'aquell poble que els ha vist néixer i que ara ells en són tan allunyats.

Per això en complir-se els cinc anys, estem més que satisfets de l'obra portada a terme i aquesta mateixa obra és la que ens esvaeix tota la pau dels sacrificis passats i els que poguessin sobreenir. Per tant, estem disposats a seguir lluitant encara més aferrissadament; la ploma talment com llança enardida ens incita a més grans i penoses batalles a canvi de dies de major glòria, ja que la nostra conquesta solament té un final: la immortalitat d'aquest poble que si bé és veritat que avui lluita i treballa, demà, amb els llaços de l'amor obrirà notis camins i els que vindran veuran palpablement els nostres dies i evidenciaran l'esforç de la nostra obra.

Un aniversari

La setmana passada va tenir lloc a Barcelona, l'homenatge en complir-se el setentè aniversari del gran artífex de l'idioma català modern, mestre Pompeu Fabra.

Aquell dia de l'aniversari i sempre, sentirem l'emoció i el goig envers ell, que com pocs homes pot sentir-se enorgullit de l'obra realitzada.

Abans, l'idioma català li mancava tota norma literària i ortogràfica i per això calia realçar el nostre caigut o abandonat llenguatge.

El mestre Fabra, exposat definitivament: envers la filologia per realçar la llengua catalana i a l'ousemps embellir les lletres catalanes. Temps i temps, anys i anys han passat d'ençà d'aquell inici. Tant temps esperant sempre el dia, aquell dia futur, tot pel realçament llenguístic de Catalunya, pel confecciona-

ment d'una gramàtica, ja que tothom l'escrivia com volia. I finalment, convenia un diccionari, però abans que tot, era fundar la gramàtica.

Aquell dia arribà. Totes aquelles esperances arribaren també i avui admirem, apreciem l'esforç intel·ligent i això no ens oblidarà mai el valor realitzat.

Pompeu Fabra, ha pogut contemplar com tota la premsa li feia homenatge per la seva inoblidable obra, poguent-hi vendre l'estimació i l'apreci que tothom sent per ell.

Fabra, té un caràcter que ningú li fa nosa; tant parla amb el més savi, com el més petit. Els seus setanta anys els porta amb una agilitat i elegància que fa admirar. Per molts anys Pompeu Fabra cada dia més jove.

AGUSTÍ RIFER VILA

LA FARGA

Cinquè aniversari

Al començament d'aquestes ratlles els ulls encurots de l'amic llambreguen per damunt la meua espatlla i esguarden el paper.

—Quina vulgaritat!—em diu amb to de disgust—Aquest encapçalament d'article el tenim llegit i vist tantes vegades, que no sé com encara tens aquest caprici.

El nom del periòdic, el nostre setmanari, una ratlla més i llestos!...

No has sabut inventar res més nou?

—No, amic—li responc, abandonant un moment la meua tasca—Jo crec que per més vulgar que et pugui semblar, precisament la coincidència en què tu llegeixes tantes vegades aquest nom, avui a a l'agafar la ploma per dedicar unes ratlles pel seu cinquè aniversari, l'hagi espontàniament triat com a títol del treball; això demostra que cal tenir-li una vertadera atenció. Pel que vau descriure l'altre dia en aquestes pàgines i ja que es dedica en tota la seva vida per defensa dels interessos de Castellar del Vallès i per no dir també en honor i glòria a les lletres catalanes.

I deixo l'amic que s'allunya poc convençut de la raó que acabo d'exposar-li i em lliuro a vosaltres volguts lectors d'aquest setmanari, per a fer rodona espiritual vora el braser on crema el caliu de les tradicions pairals de l'amor a la Pàtria i, comentant actualitats i la vida del periòdic com tot el que a ell pugui fer referència, aprofito l'oportunitat per donar-vos a conèixer qui són els periodistes i col·laboradors. I seguint unes normes que deixà escrites un nostre amic, plaume copiar-les per venir-les oferir en aquestes pàgines dient en principi el mateix que ens deia ell.

Tots Periodistes Tots Col·laboradors

Heus ací com ho definia:

«Per ésser bon periodista no cal pas escriure materialment en els periòdics.

Per ésser un bon col·laborador d'un bon diari, no és cosa precisa enviar-hi articles.

— Ultra els que el redacten, en són col·laboradors, els que hi estan subscrits.

Els que anuncien llurs productes i llurs negocis.

Els que precunariament ajuden la seva publicació.

Els que envien noves d'interès general.

Els que el demanen a cal barber o a cal cira-botes.

Els que el recomanen a algun veí.

Els que el porten a llegir a un amic malalt.

Els que l'envien a un familiar absent de la població.

Els que tenen cura d'advertir-lo d'algun perill,

Els que no saben sortir de casa sense preguntar si «ja han portat el diari».

Els que el deixen intencionadament al tren, al seient del teatre, sota la porta de la casa de l'amic o conegut.

Els que col·leccionen els números.

Els que lliuren llistes a l'Administració, amb el nom, cognom i adreça, de probables subscritors.

Els que s'interessen i fan el possible perquè el seu diari porti primer la recensió d'un acte, d'una festa, d'una conferència, etc.

Els que s'hi ofereixen desinteressadament

Els que l'esmenten a la primera oportunitat en converses o en discussins de tertúlia.

Els que recolzen llur opinió en una cita o en un paràgraf d'un article i fan constar la procedència.

Els que l'estimen, els que hi creuen i els que hi esperen a base de sacrificar-s'hi.

Els que en parlen bé a la primera avinentesa que s'hi escau.

Els que en parlen malament; per sistema, per odi, per enveja».

I aquí finalitza sense dir-nos res més, el que cal per ésser col·laborador o periodista segons la seva manera d'entendre.

Si volem tenir el qualificatiu al·ludit, tindrem atenció per a totes aquestes observacions descrites, estant en la completa seguretat que el seu autor fou un gran propagador de la bona premsa, dic de la bona premsa, perquè com digué un gran filòsof del segle passat, dels periòdics en surten lliçons desesperants i paraules conculadores; de la premsa en brolla l'amor i l'odi, la pau i la guerra, la llum i les tenebres, la veritat i l'error, el bé i el mal.

F. G. C.

Aquest número ha passat per la Censura

Notes d'interviu

Amb motiu del cinquè aniversari de «LA FARGA»

No he estat mai gaire partidari dels intervius i mai m'he atrevit—sigui per manca d'habilitat, sigui per poca voluntat i gens ni mica de coratge—en posar en evidència les meves dots interrogadores.

Més, sigui perquè feia dies que ho tenia posat al cap i pel meu propi esforç m'era del tot impossible resoldre la promesa feta, aquesta vegada no he tingut altre recurs que recórrer a un procediment que com he dit en començar, no m'ha estat mai simpàtic. Però com que en l'originalitat s'hi troba el gust, ja em teniu revestit del valor necessari, el bloc als dits, l'interrogant arran dels llavis i amb una ficció riallera i sobrada de simpatia, davant per davant del qui havia de suportar, vulgues que no, l'enfilall de preguntes, la resposta de les quals hauran de donar relleu al meu projecte i èxit, ai las! això de l'èxit és un dir.

—Bé home; el projecte que m'enfoquen el trobo encertadíssim, però caldrà, si és que el voleu resoldre, aneu a trucar a una altra porta.—

Ara llegidor, ja pots comprendre perquè no era abans i tal com he dit, gaire partidari de fer intervius; una vegada que m'he llençat, a la primera pregunta resulta que m'he equivocat d'interviuat.

Estreta de mà, cara riallera, altra vegada; m'acomio del director del periòdic i ja em teniu a pas llarg cap a la impremta.

—Es trobaria en aquest moment al taller l'encarregat, senyoreta?

—Que potser venia a corregir les proves de la novel·la, senyor?

—No senyoreta; un servidor és col·laborador del periòdic i com sigui que em precisen uns quants detallets per un article que estic escrivint, el director m'ha insinuat que em personés a la impremta, doncs era aquí a l'únic lloc on me'ls podrien facilitar.

—Ah!, així vostè ja és de la casa!

—I que me'n sento molt orgullós.

—Ja veurà; en aquests moments l'encarregat, segur que està arreglant les formes i com que els minuts per a sortir l'edició són comptats...

—Vol dir que el millor que puc fer és tornar, veritat senyoreta?

—Si no té molta pressa pot esperar-se un «ratet».

—Pressa com dir pressa, no, però...

—Doncs, pot passar al despatx i esperar que vingui; jo seguidament donaré

avís a l'encarregat de la seva visita. A nom de qui?

—Pot dir-li del que té l'honor d'omplir un espai del periòdic a través de la secció «Xarbots de Vida».

Ara si tingués de narrar-te, amic llegidor, tot el que anà succeint fins que vaig poder encarar-me amb En Josep, encarregat de la impremta on es confecciona el periòdic, creu-me, seria feina llarga. Solament et diré que aquell mot de «ratet» dit amb tanta finura per aquella senyoreta, vol dir una hora ben llarga i segons el meu cronòmetre setanta-vuit minuts, no res menys que un viatge de Barcelona a Tarragona, anant a una velocitat de cent per hora, cosa que avui quasi ja no té res d'anormalitat. I per no cansar-te, deixarem de banda totes aquelles incidències, ja que acoblades, donarien ben bé tema per un altre intervui.

—L'hi fet esperar una miqueta, però vostè ja em dispensarà; a l'hora de sortir l'edició, un minut val molt més que tots els quarts que pugui tenir una hora.

—Tot el contrari; l'esperar a ésser dispensat sóc jo, per la molèstia que vindré a causar-li.

—De cap manera...

—Doncs, mans a l'obra; en poques paraules el posaré al corrent del meu intent. Em precisaria aclarir uns detalls, els quals tinc el propòsit d'oferir al periòdic amb motiu del seu cinquè aniversari.

—A les seves ordres.

—Primerament, com li diré jo ara, ja veurà, voldria oferir als llegidors un resum de pes, distància i capacitat del nostre setmanari; en conjunt, un article sistema mètric decimal.

—Per la meua part, crec comprendre el seu intent i amb molt de gust el posaré al corrent de tots aquests detalls, amb una salvetat.

—Vostè dirà Josep...

—Que, en descriure'ls, no digui ni esmenti el meu nom.

—D'acord, i ja pot començar. Vostè vagi dient i jo aniré anotant.

—Avui fa cinc anys justos i amb cinc anys hem tirat 261 números que equival a 522 formes amb un pes de 30 quilograms cada una, resulta que fins avui, hem aixecat 15.660 quilograms de plom, així és, que a 16 pessetes el quilogram del material per imprimir, valdria la friolera de 250 560 pessetes.

—Això és més seriós del que a primer cop d'ull semblava; vagi seguint.

—Veig que l'ha sorprès l'elevada xifra i ja que les quantitats li causen sensació, seguiré donant-n'hi d'altres.

La quantitat de línies compostes dona

un resultat de 234.000 a raó de 35 lletres per ratlla; per lletra també hi comptem els espais, ja que és la mateixa operació. Durant els cinc anys, s'han emprat 3.510.000 lletres.

—Em deixa més parat del que jo em creia.

—Ara, com que sabem les ratlles que han estat compostes i també sabem que una ratlla mida 68 mil·límetres, prolongades una al costat de l'altra, en sortiria una línia de 25.912 metres.

Un altre detall que ben segur li pot interessar: en aquest, vostè hi té part; els originals dels articles publicats pesen uns 37 quilograms.

El pes del paper emprat fins a la data és de 1.500 quilograms i el de la tinta d'uns 40.

També es poden fer una sèrie de càlculs sobre galeres, proves...

—Miri, jo per la meua part, estic més que satisfet i encantat de la seva gentilesa i amb els detalls que m'ha vingut donant, crec que en tindrè sobradament per a donar una informació als benivolguts llegidors del nostre setmanari amb motiu del cinquè aniversari.

—Com a vostè més li plagui.

—Solament em cal renovar-li la meua gratitud per la seva esplendidesa...

—Vol callar? Vostè també és de la casa.

—Amb tot orgull; sóc col·laborador des del començament i cada dia que passa me'n sento més joïós.

—Li passa igualment que a mi; cinc anys que em repelo els dits posant lletres i ja ho veu: tan fresquet, com si ara anéssim a donar llum al primer número.

Ara i per acabar, prego a l'encarregat de la impremta del nostre setmanari vulgui disculpar-me si he obrat contràriament varem quedar, d'altra manera no hauria estat sincer al meu intent del començament, ni ajustat l'encapçalament, i cal tenir present encara que no sóc gaire partidari dels intervius.

Per acabar, desitjo al setmanari castellarenc LA FARGA, així com a tots els demés elements de redacció i llegidors tots, llargs anys de vida.

J. F.

Sindicat Fabril, Tèxtil i Anexes

U. G. T.

Castellar del Vallès

RECTIFICACIO.—En la nota apareguda en l'edició del número anterior, s'incorregué en una confusió, doncs, allà on diu «També acordà donar la baixa», havia de dir «També acordà donar de baixa».

DOLOR - Llibre de poemes d'en JOAN TRIAS FÀBREGAS

Recentment, l'excel·lent poeta sabadellenc Joan Trias Fàbregas, ha publicat un llibre de poemes, amarat tot ell de la més exquisida sentor d'amor paterna; el títol Dolor que encapçala l'esmentat volum, és la veritable sintetització de tot el contingut, punyent i contrit.

En Joan Trias Fàbregas, impulsat pel més viu dolor, ha pogut arrencar de la seva lira unes notes tan sensibles, que arriben al cor de tots.

Ara, i abans de donar un tast de tan sabrosa menja als nostres benivolguts llegidors, volem fer patent la nostra més sentida condolença al poeta per la pèrdua del seu estimat fill Ramon, a la memòria del qual tot l'esforç intel·lectual del pare li ha estat ofrenat.

SOMNI D'HORA BLAVA

Dia era un dia que l'amor regnava
entre el perfum del més gemat verger.
Tot era encís; un somni d'hora blava
sense sotrac ni punxes d'esbarzer.

Fou aleshores que el poeta entrava
i en veure aquella pau se'n sorprengué.
Si en el llindar no l'aturà cap trava
per dins hi havia el que no es pot desfer.

Avui, però, un mal vent de trasantó
ha canviat el to de la cançó.
La nostra llar no té la pau completa.

S'ha mort la llum en l'ombra de l'obac
i hem sabut de les punxes i el sotrac.
Dia era un dia que passà el poeta.

LA DOBLE TRAGÈDIA

Dia era un dia que la nostra terra
es desfermava amb fúria d'inhumans.
Es mataven germans entre germans
en nom del signe dret i el signe esquerre.

Tu i jo, que érem adversos a la guerra
i en sofriem igual tots els llevants,
hem vist, de sobte, malvestats més grans
que ens han colgat en mig de la desferra.

No n'hi havia prou que el cel caigués.
Mentre es lluitava al lluny, camps a través,
passaves tu un calvari d'agonia,

llarg, molt llarg, com el rastre dels combois,
en el silenci on mai no es fan herois
i s'hi clava el punyal de cada dia.

DESPRÉS DE LA GUERRA

Un dia arribarà que la fontana
ja no brollarà roja del combat
i els trofeus de la fúria espartana
seran la festa del millor soldat.

El signe guanyador, color d'ufana,
onejarà a tot vent, i en la ciutat
es reprendrà la gràcia casolana
que els uns i els altres ara hem destriat.

Llençaran el bastó tots els fills pròdigs
per tal de recobrar els costums metòdics
en el nou increment del viure avar.

I jo, retut, veuré igual que el poeta
com va tornant al niu cada oreneta
menys la que era la pau de nostra llar.

NOTICIARI

NOVA TROBALLA DE MONEDA

En la nostra darrera edició ja donàvem compte del registre efectuat pels Agents de la Policia a la casa que havia ocupat el veí Josep Perich Fruitós, donant per resultat la troballa de 26.815 pessetes en plata i prosseguint la nostra informació, ens enterem de què els Agents de la Policia novament es personaren a la nostra població el pasat dia 24 del febrer darrer, a la nit, practicant un registre al garatge Fruitós, també propietat del susdit individu, el qual donà per resultat la troballa en el soterrani del mateix de tres tubs de gerrer enterats, dintre dels quals hi havien 6.000 pessetes de plata en monedes de 5 pessetes i diferents classes de valors per un import de 132.250 pessetes.

DETINGUTS PER ATRESORAMENT

També que, com a conseqüència dels anteriors registres, han estat detinguts pels Agents de la Policia de la Capital i pel delictes d'atresorament, l'interessat Josep Perich Fruitós i Cecili Rocavert Masaveu, els quals han estat posats a disposició del Jutjat Especial d'Espionatge i Alta Traïció.

LA PLANTACIO D'ARBRES

Conforme anunciàvem en edicions anteriors, aquesta setmana, per la Brigada Municipal, han quedat definitivament plantats els arbres a tot el llarg del carrer que condueix des de la Carretera de Sentmanat a la Plaça on es troba la piscina pública, així com també en aquesta espaiosa Plaça.

Al carrer esmentat hi han tres fileres d'arbres i a la Plaça estan repartits formant un bonic dibuix de bon efecte i combinació.

Les classes d'arbres són les següents: melies, arces, castanyers bords, til·lers, desmais i pollancre piramidals.

Hi ha el projecte de construir al mig de la susdita Plaça un esplèndid brollador, al voltant del qual s'hi construiran bancs.

Actualment ja ofereix un bonic aspecte i de realitzar-se el susdit projecte, no cal dir que vertaderament ens semblaria que ens trobem en plena ciutat.

EL TEMPS

Des de ja fa molts dies, que venim gaudint d'un temps esplèndid, primaveral ens atrevim a dir, si bé convindria que ploqués, doncs, certament l'agricultura en general cada dia en rep més les conseqüències.

CASAMENT

Dia 2.—Antoni Carné Sellarès amb Maria Deu Girbau.
Moltes felicitats.

DEFUNCIO

Dia 28.—Francesc Pèlachs Borrell, de 73 anys, casat. Casa número 5 del carrer de Sant Josep.

La nostra més expressiva condolença a tots els seus familiars.

MOVIMENT DE POBLACIO

Durant el passat mes de febrer, s'ha registrat el següent moviment de població:

Naixements: Cecília Ubàguls Barrés, Antònia Riera Rovira, Maria Escudé Boadella i Carles Puig Piñot; total, 4.

Casaments: No se n'ha efectuat cap.

Defuncions: Frederic Masaveu Ribell, Angel Sagalés Bosch, Isidre Rusiñol Sampere, Josep Armengol Valls, Pere Serrabasa Freixa, Josepa Cortina Batallé, Mercè Ubals Cauvó, Teresa Monistrol Masagué i Francesc Pèlachs Borrell; total, 9.

Pel seu cinquè aniversari

L'exemple a la llum

Amb fe i patriotisme,

Fa el curs en la vida

Amic del civisme.

Recull tot l'afany,

Goigs, penes mortals;

Al poble es congrien.

F. G. C.

Ciutadà: El teu deure és exigir el tiquet sobre consumacions i d'aquesta manera ajudar al municipi que és el teu poble.

JA ETS SUBSCRIPTOR DE «LA FARGA»?